

INSTRUKCJE PISEMNE

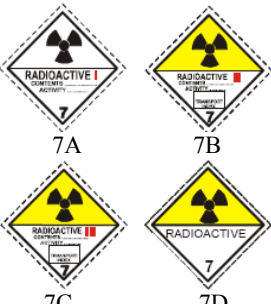

Czynności, które należy podjąć w razie wypadku lub zagrożenia

W razie zaistnienia podczas przewozu wypadku lub zagrożenia, członkowie załogi pojazdu powinni wykonać następujące czynności, o ile jest to możliwe i bezpieczne:

- Zahamować, wyłączyć silnik i odłączyć akumulator za pomocą wyłącznika głównego, jeżeli jest on dostępny;
- Unikać źródeł zapłonu, w szczególności nie palić papierosów i nie włączać żadnych urządzeń elektrycznych;
- Powiadomić właściwe służby ratownicze, przekazując jak najwięcej informacji o wypadku lub awarii oraz o materiałach biorących w nich udział;
- Założyć kamizelkę ostrzegawczą i odpowiednio rozstawić stojące znaki ostrzegawcze;
- Zapewnić przybyłym służbom ratowniczym dostęp do dokumentów przewozowych;
- Nie chodzić po uwolnionych materiałach i nie dotykać ich, unikać wdychania par, dymu i pyłu poprzez pozostawanie po stronie nawietrznej;
- O ile jest to właściwe i bezpieczne, użyć gaśnic w celu ugaszenia małego lub będącego w fazie początkowej pożaru, obejmującego opony, hamulce lub przedział silnika;
- Członkowie załogi pojazdu nie powinni gasić pożaru obejmującego przedział ładunkowy;
- O ile jest to możliwe i bezpieczne, zapobiegać przedostaniu się uwolnionych materiałów do środowiska wodnego lub kanalizacji oraz zebrać uwolnione materiały, używając wyposażenia przewożonego w jednostce transportowej;
- Oddalić się od miejsca wypadku lub zagrożenia, poinformować inne osoby o konieczności oddalenia się od tego miejsca oraz stosować się do zaleceń służb ratowniczych;
- Zdjąć i usunąć w sposób bezpieczny skażone ubranie oraz użyte, skażone środki ochrony.

Dodatkowe wskazówki dla członków załogi pojazdu związane z charakterystykami zagrożeń stwarzanych przez towary niebezpieczne w rozbiściu na poszczególne klasy oraz działania, które należy podjąć, z uwzględnieniem zaistniałych okoliczności

Nalepki ostrzegawcze	Charakterystyka zagrożeń	Wskazówki dodatkowe
(1)	(2)	(3)
<p>Materiały i przedmioty wybuchowe</p> <p>1 1.5 1.6</p>	<p>Mogą mieć szereg właściwości powodujących efekty takie, jak wybuch masowy, rozrzut odłamków, intensywny ogień lub promieniowanie cieplne, świecenie, huk lub wydzielanie dymu. Wrażliwe na wstrząsy lub uderzenia lub podgrzewanie.</p>	<p>Schronić się i pozostać z dala od okien.</p>
<p>Materiały i przedmioty wybuchowe</p> <p>1.4</p>	<p>Niewielkie zagrożenie wybuchem i pożarem.</p>	<p>Schronić się.</p>
<p>Gazy palne</p> <p>2.1</p>	<p>Zagrożenie pożarem. Zagrożenie wybuchem. Mogą znajdować się pod ciśnieniem. Zagrożenie działaniem duszącym. Mogą powodować poparzenia lub odmrożenia. Zagrożenie wybuchem w przypadku podgrzewania.</p>	<p>Schronić się. Unikać zagłębień terenu.</p>
<p>Gazy niepalne i nietrujące</p> <p>2.2</p>	<p>Zagrożenie działaniem duszącym. Mogą znajdować się pod ciśnieniem. Mogą powodować odmrożenia. Zagrożenie wybuchem w przypadku podgrzewania.</p>	<p>Schronić się. Unikać zagłębień terenu.</p>
<p>Gazy trujące</p> <p>2.3</p>	<p>Zagrożenie zatruciem. Mogą znajdować się pod ciśnieniem. Mogą powodować oparzenia chemiczne lub odmrożenia. Zagrożenie wybuchem w przypadku podgrzewania.</p>	<p>Użyć maski ucieczkowej. Schronić się. Unikać zagłębień terenu.</p>
<p>Materiały ciekłe palne</p> <p>3</p>	<p>Zagrożenie pożarem. Zagrożenie wybuchem. Ładunek może wybuchnąć w przypadku podgrzewania.</p>	<p>Schronić się. Unikać zagłębień terenu. Zapobiegać przedostaniu się uwolnionych materiałów do środowiska wodnego lub systemu kanalizacji.</p>
<p>Materiały stałe zapalne, materiały samoreaktywne i materiały wybuchowe stałe odczulone</p> <p>4.1</p>	<p>Zagrożenie pożarem. Materiały łatwopalne lub palne. Mogą zapalić się na skutek działania ciepła, iskier lub otwartego płomienia. Ładunek może zawierać materiały samoreaktywne, zdolne do samoprzyspieszającego się, egzotermicznego rozkładu na skutek wydzielania ciepła, kontaktu z innymi substancjami (takimi jak kwasy, związki metali ciężkich lub aminy), tarcia lub uderzenia. Może to skutkować wydzielaniem szkodliwych, palnych par lub gazów. Ładunek może wybuchnąć w przypadku podgrzewania.</p>	<p>Zapobiegać przedostaniu się uwolnionych materiałów do środowiska wodnego i systemu kanalizacji.</p>
<p>Materiały samozapalne</p> <p>4.2</p>	<p>Zagrożenie samozapaleniem w przypadku uszkodzenia sztuk przesyłki lub uwolnienia się zawartości. Mogą gwałtownie reagować z wodą.</p>	
<p>Materiały wytwarzające w zetknięciu z wodą gazy palne</p> <p>4.3</p>	<p>Zagrożenie pożarem i wybuchem na skutek zetknięcia z wodą.</p>	<p>Uwolniony materiał powinien być utrzymywany w stanie suchym, pod przykryciem.</p>

Nalepki ostrzegawcze (1)	Charakterystyka zagrożeń (2)	Wskazówki dodatkowe (3)
Materiały utleniające 5.1	Zagrożenie pożarem i wybuchem. Zagrożenie gwałtowną reakcją w kontakcie z materiałami palnymi.	Unikać zmieszania z materiałami palnymi (np. trocinami).
Nadtlenki organiczne 5.2	Zagrożenie rozkładem egzotermicznym wskutek wzrostu temperatury, kontaktu z innymi substancjami (takimi jak kwasy, związki metali ciężkich lub aminy), tarcia lub wstrząsu. Może to skutkować wydzielaniem się szkodliwych i palnych par lub gazów.	Unikać zmieszania z materiałami palnymi (np. trocinami).
Materiały trujące 6.1	Zagrożenie zatruciem. Zagrożenie w przypadku przedostania się do środowiska wodnego i systemu kanalizacji ściekowej.	Użyć maski ucieczkowej.
Materiały zakaźne 6.2	Zagrożenie zakażeniem. Zagrożenie w przypadku przedostania się do środowiska wodnego i systemu kanalizacji.	
Materiały promieniotwórcze 7A 7B 7C 7D	Zagrożenie napromieniowaniem.	Ograniczyć czas narażenia.
Materiał rozszczepialny 7E	Zagrożenie reakcją łańcuchową.	
Materiały żrące 8	Mogą działać żrąco lub powodować oparzenia chemiczne. Mogą reagować gwałtownie ze sobą, z wodą lub z innymi substancjami. Zagrożenie w przypadku przedostania się do środowiska wodnego i systemu kanalizacji.	Zapobiegać przedostaniu się uwolnionych materiałów do środowiska wodnego i systemu kanalizacji.
Różne materiały i przedmioty niebezpieczne 9	Mogą powodować poparzenia. Zagrożenie pożarem. Zagrożenie wybuchem. Zagrożenie w przypadku przedostania się do środowiska wodnego i systemu kanalizacji.	Zapobiegać przedostaniu się uwolnionych materiałów do środowiska wodnego i systemu kanalizacji.

UWAGA 1: W przypadku towarów niebezpiecznych stwarzających więcej niż jedno zagrożenie oraz ładunków kombinowanych, stosuje się każdą z określonych dla nich wskazówek.

UWAGA 2: Wskazówki dodatkowe, określone powyżej, mogą być zaadoptowane w odniesieniu do klas przewożonych towarów niebezpiecznych i ich środków transportu.

Sprzęt ochrony ogólnej i indywidualnej
do prowadzenia ogólnych działań oraz działań ratowniczych charakterystycznych dla danego rodzaju zagrożenia, przewożony w pojeździe zgodnie z przepisem 8.1.5 ADR

Poniższy sprzęt powinien znajdować się w jednostce transportowej podczas transportu towarów niebezpiecznych, dla wszystkich numerów nalepek ostrzegawczych:

- klin pod koła, dla każdego pojazdu, o odpowiednim rozmiarze w stosunku do dopuszczalnej masy całkowitej pojazdu oraz średnicy kół;
- dwa stojące znaki ostrzegawcze;
- płyn do płukania oczu^a; oraz

dla każdego członka załogi pojazdu

- kamizelka ostrzegawcza (np. opisana w normie EN 471);
- przenośne urządzenie oświetleniowe;
- para rękawic ochronnych; oraz
- ochrona oczu (np. okulary ochronne).

Wyposażenie dodatkowe dla niektórych klas:

- maska uciezkowa^b dla każdego członka załogi pojazdu, powinna znajdować się w pojeździe podczas transportu towarów klasy 2.3 lub 6.1;
- łopata^c;
- osłona otworów kanalizacyjnych^c;
- pojemnik z tworzywa sztucznego do zbierania pozostałości^c.

---

^a Nie jest wymagany w przypadku numerów nalepek ostrzegawczych 1, 1.4, 1.5, 1.6, 2.1, 2.2 oraz 2.3.

^b Na przykład maska uciezkowa z pochłaniaczem zespolonym do gazu lub pyłu typu A1B1E1K1-P1 lub A2B2E2K2-P2, podobna do określonej w normie EN 141.

^c Wymagane tylko w przypadku numerów nalepek ostrzegawczych 3, 4.1, 4.3, 8 oraz 9.